

Zuid Scharwoude, 24 maart 2015

Aan : Gemeenteraad Langedijk

Kopie : Griffie
college van B&W
directie en MT

Betreft : Initiatiefvoorstel GroenLinks

Onderwerp : Toegankelijkheid openbare ruimte gemeente Langedijk

Initiatiefvoorstel GroenLinks: Toegankelijkheid Openbare Ruimte gemeente Langedijk

Ingediend door de fractie GroenLinks in de openbare raadsvergadering dd 24 maart 2015.

Het gemeentebestuur van de gemeente Langedijk stelt in 2015 volgens het bijgevoegde proces- en tijdsschema een visie over de toegankelijkheid van de openbare ruimte voor alle burgers in de gemeente Langedijk op.

Bij het opstellen van de visie en van de in de visie te benoemen beleidsuitgangspunten voor de integrale toegankelijkheid van de openbare ruimte in de gemeente Langedijk worden zowel (vertegenwoordigers) van gebruikers met een functionele beperking als gebruikers zonder die beperkingen betrokken.

1. Inleiding

Een toegankelijke openbare ruimte is een openbare ruimte die door iedereen te bereiken en te gebruiken is. Het is van groot belang dat de openbare ruimte toegankelijk is. Het zorgt er mede voor dat de voorzieningen die in en aan de openbare ruimte liggen bereikt en gebruikt kunnen worden. Alleen dan is er sprake van een optimaal functionerende openbare ruimte. Voor mensen met een functiebeperking betekent een toegankelijke openbare ruimte tevens dat ze (langer) zelfstandig kunnen functioneren. In praktijk blijkt dat de openbare ruimte voor een grote groep mensen vaak slecht toegankelijk is waardoor zij in hun bewegingsvrijheid worden beperkt.

Het gemeentebestuur van de gemeente Langedijk is van mening dat extra aandacht geschonken moet worden aan de toegankelijkheid van de openbare ruimte en de openbare gebouwen voor mensen met een lichamelijke beperking en ouderen.

Dit initiatiefvoorstel wil door actieve participatie van (vertegenwoordigers van) burgers met en zonder een lichamelijke beperking en ouderen bereiken dat de openbare ruimte in de gemeente Langedijk integraal toegankelijk wordt voor iedereen.

Vanuit het uitgangspunt dat voorkomen beter is dan repareren zal ten behoeve van iedereen die in de gemeente Langedijk bezig is met het inrichten van de openbare ruimte een handboek 'Voorschriften toegankelijkheid Openbare Ruimte' worden opgesteld. Ook bij het opstellen van dit product door de ambtelijke organisatie zullen (vertegenwoordigers van) burgers met en zonder een lichamelijke beperking en ouderen uitgenodigd worden.

Het handboek 'Voorschriften toegankelijkheid Openbare Ruimte' bevat:

- Een gebruikswijzer waarin de richtlijnen zijn opgenomen waar een toegankelijke openbare ruimte aan moet voldoen. Door de nauwe samenwerking tussen de gemeentelijk afdelingen, betrokkenen van de verschillende

diensten en “ervaringsdeskundigen” worden praktisch en haalbare richtlijnen opgesteld.

- Een RACI¹-tabel waarin is opgenomen wie op welk moment in het planvormingsproces verantwoordelijk is, zodat toegankelijkheid een duidelijke plek in de organisatie krijgt.
- Een checklist die gebruikt dient te worden bij alle nieuwe inrichtingsplannen voor de openbare ruimte.

2. Kwaliteitsniveaus

Langedijk heeft heeft zo'n 2 a 4 miljoen m² openbare ruimte in haar bezit.

Het groen, het water, de pleinen en de wegen behoren allemaal tot de openbare ruimte. Het gaat over voetpaden, fietspaden en straten waar mensen zich verplaatsen, pleinen, groenzones en parken waar mensen verblijven en elkaar ontmoeten.

In de Visie **toegankelijkheid Openbare ruimte gemeente Langedijk** wordt de gemeente ingedeeld in verschillende kwaliteitsniveaus. De niveaus basis, hoog en laag worden onderscheiden.

Kwaliteitsniveau basis

De basiskwaliteit geldt voor de gehele gemeente. Er moeten voldoende voorzieningen aanwezig zijn, zodat mensen met een beperking gebruik kunnen maken van de openbare ruimte. Onder andere de groenzones en parken in het bebouwde gebied, pleinen, voetpaden, trottoirs en oversteekplaatsen vallen onder de basiskwaliteit.

Kwaliteitsniveau hoog

Kwaliteitsniveau hoog kenmerkt zich door extra toegankelijkheidseisen, aanvullende en/of verscherpte richtlijnen met betrekking tot de aanwezigheid van bijvoorbeeld bredere looproutes, bredere op- en afritten waardoor kortere looproutes ontstaan. Kwaliteitsniveau hoog wordt toegepast op het gebied rondom een voorziening of clustering van voorzieningen met een publiek aantrekkende werking.

Bij deze zogeheten publieksaantrekkende voorzieningen worden extra toegankelijkheidseisen aan de openbare ruimte gesteld, waardoor mensen met een beperking zich zo vrij mogelijk kunnen bewegen. Het is essentieel dat op de looproutes tussen een verzorgingstehuis en nabijgelegen voorzieningen hogere eisen aan de toegankelijkheid worden gesteld. Dit geldt ook voor de aanwezigheid van voldoende gehandicaptenparkeerplaatsen.

Kwaliteitsniveau laag

In een aantal gebieden is het niet mogelijk een basiskwaliteit te realiseren. Het gaat hier om natuur- en recreatiegebieden. Op basis van de structuurvisie zijn deze gebieden bepaald. Het is in deze gebieden veelal niet mogelijk voorzieningen voor mensen met een beperking aan te leggen.

Een lager toegankelijkheidsniveau is in dit geval acceptabel omdat de natuur- en recreatiegebieden geen onderdeel uitmaken van de directe woonomgeving.

Echter, waar mogelijk zal in overleg met Staatsbosbeheer en recreatieschap Het Geestmerambacht, bekeken worden of routevoorzieningen gerealiseerd kunnen worden voor mensen met een beperking. Hierbij kan onder andere gedacht worden aan bankjes waardoor kortere loopafstanden ontstaan.

3. Indeling kwaliteitsniveaus

De indeling van gemeente Langedijk in de verschillende kwaliteitsniveaus wordt in kaart gebracht.

Op de basiskaart van de gemeente Langedijk wordt voor het zichtbaar maken van de verschillende niveaus gewerkt met twee kleuren. Het gaat hierbij om de kleuren rood en groen. Het overige gebied, niet zijnde rood of groen, valt onder de basiskwaliteit.

Rood betreft de gebieden waar hogere eisen aan gesteld worden wat betreft de toegankelijkheid en zodoende dus onder het kwaliteitsniveau hoog vallen.

In groen zijn de gebieden aangegeven die vallen onder het kwaliteitsniveau laag. Het gaat hier om natuur- en recreatiegebieden en gebieden in het “Buitengebied” van de gemeente.

4. Handboek en Checklist

Wat betreft de toegankelijkheid van de openbare ruimte zijn er landelijke richtlijnen die gehanteerd kunnen worden.

De gemeente Langedijk wil deze richtlijnen specifiek uitwerken voor haar eigen gemeente.

Het opstellen van een Handboek toegankelijkheid en een checklist met richtlijnen voor een toegankelijke openbare ruimte is onderdeel van het procesplan bij dit initiatiefvoorstel.

¹ Raci-tabel; Responsible, Accountable, Consulted and Informed. Overzicht waarin aangeven wordt wie verantwoordelijk is (voor de uitvoering), wie aanspreekbaar is (beleidsmatig), welke functionarissen geconsulteerd moeten worden (advies moeten geven) en wie geïnformeerd moeten worden (eindverantwoordelijkheid cq kostenbeheer)

5. Toegankelijkheidseisen

De aspecten zien, horen, tasten, verplaatsen en gebruiken worden als leidraad bij het opstellen van de visie toegepast. De vast te stellen kaders worden in het genoemde handboek en de checklist door het college verder uitgewerkt. De checklist bevat toegankelijkheidseisen aan afzonderlijke onderdelen van de openbare ruimte. Hierbij wordt onderscheidt gemaakt in:

1. Voetpaden en trottoirs
2. Voetgangersoversteekplaatsen
3. Fietspaden
4. Pleinen
5. Parken en groenzones
6. Trappen
7. Hellingen
8. Straatmeubilair
9. Parkeren
10. OV-haltes
11. Natuur- en recreatiegebieden
12. Overgangsmaatregelen

6. Proces- en tijdschema

Wat	Wanneer	Wie
1. indienen initiatiefvoorstel	24 maart 2015	indieners
2. 1e behandeling in Raad	21 april 2015	Voorzitter gemeenteraad
3. behandeling in forum (oriënterend)	19 mei 2015	Griffie
4. ambtelijk advies		Directie
5. behandeling in forum (meningsvormend)	16 juni 2015	Griffie
6. besluitvorming over initiatiefvoorstel in Raad	23 juni 2015	Griffie
Als het raadsbesluit over het initiatiefvoorstel positief is dan:		
7. oproep aan belanghebbenden	24 juni 2015	Griffie/indieners
8. overleg met belanghebbenden over de Visie	juni, juli augustus 2015	Indieners
a. opstellen concept visie	september 2015	Indieners
b. aanbieden ter bespreking in forum	uiterlijk 12 september	Indieners
9. behandeling in forum (oriënterend)	22 september 2015	Griffie
10. ambtelijk advies		Directie
11. behandeling in forum (meningsvormend)	27 oktober 2015	Griffie
12. besluitvorming over Visie in Raad	17 november 2015	Griffie
13. uitwerking van gestelde kaders:	december 2015 ev	College
a. opstellen van Handboek toegankelijkheid,		

namens de indieners,
Piet van Kleef
Klaas Zwart